

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๖/๒๕๕๕

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง การยุบพรรคประชารัฐ

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเป็นหนังสือ ที่ ลต ๐๐๐๕/๑๘๘๗ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๓ ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า ได้รับรายงานจากคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงว่า พรรคประชารัฐมีการจัดทำรายงานการดำเนินงานการดำเนินกิจการในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง และมีการปลอมลายมือชื่อ นายวิลาศ รัฐแสง หัวหน้าพรรคประชารัฐในรายงานดังกล่าว โดยที่หัวหน้าพรรค มีส่วนรู้เห็น แต่มิได้ดำเนินการใดๆ ซึ่งเป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมือง ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคประชารัฐตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ต่อไป

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติว่า

“มาตรา ๓๕ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน

มาตรา ๖๒ พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑) ๑๑๑

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

LIRT

ม ๒๕๔๔

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศ คำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

๖ ธันวาคม
อเท็จจริงว่า
และรายงาน
รัฐธรรมนูญ
นจริง และ
หัวหน้าพรรค
คหนึ่ง (๕)
พรรคสอง

๒. นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรายงานจากคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๓ ว่า พรรคประชากรรัฐซึ่งได้รับจดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ มีการจัดทำรายงานการดำเนินกิจการในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง และมีการปลอมลายมือชื่อ นายวิลาศ รัฐแสง หัวหน้าพรรคประชากรรัฐ ในรายงานดังกล่าว โดยที่หัวหน้าพรรคมีส่วนรู้เห็น แต่ไม่ได้ดำเนินการใดๆ ซึ่งเข้าข่ายเหตุยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมสำเนาเอกสารการสอบสวนข้อเท็จจริง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคประชากรรัฐ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

คือว่า
การเมือง
นายทะเบียน
ที่จัดตั้งขึ้น
บัญญัติไว้
ให้ถูกต้อง

๓. ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการ และส่งสำเนาคำร้องให้พรรคประชากรรัฐ ส่งคำชี้แจง ซึ่งนายวิลาศ รัฐแสง หัวหน้าพรรคประชากรรัฐ มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๓ วันที่ ๑๖ และ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๔ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ มีสาระสำคัญสรุปได้ว่า

๓.๑ นายธีรพงศ์ ไสภณวรคาม เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๖ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเคยปฏิบัติงานอยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ - พฤศจิกายน ๒๕๔๒) และมีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดตั้งพรรคการเมือง อยู่เบื้องหลังการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องของพรรคประชากรรัฐ เริ่มตั้งแต่แนะนำให้แต่งตั้ง นายชนภัทร กังสวีสดี ซึ่งเป็นคนของนายธีรพงศ์ ๑ เข้ามาเป็นผู้อำนวยการพรรคประชากรรัฐ เพื่อจะได้เข้ามาทำงานแทนหัวหน้าพรรค ซึ่งตนในฐานะหัวหน้าพรรค ได้หลงเชื่อ เพราะเห็นว่า เป็นเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบกับการดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับพรรคการเมืองเป็นเรื่องใหม่ด้วย ภายหลังจากจึงทราบว่า นายธีรพงศ์ ๑ มีเจตนาไม่ดีต่อพรรค และเมื่อเกิดปัญหา ก็โยนความผิดให้แก่หัวหน้าพรรค

๓๕ หรือ

๓.๒ ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกล่าวหาว่า การดำเนินการของพรรคประชากรรัฐ ไม่ตรงกับแผนงาน/โครงการที่พรรคได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาการเมืองนั้น ในฐานะ

LIRT

หัวหน้าพรรค คนได้พยายามชี้แจงให้สาขาพรรคเข้าใจถึงแผนงาน/โครงการ แต่มีบางสาขาไม่พยายามเข้าใจ เพราะต้องการเงินเพียงอย่างเดียว เมื่อพรรคไม่มีเงินให้ ก็พยายามที่จะจ้องจับผิดหรือทำลาย แม้กระทั่ง ร้องเรียน จึงเป็นการยากอย่างยิ่งที่จะทำตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ได้

๓.๓ สำหรับกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกล่าวหาว่า พรรคประชาชนจัดทำรายงาน การใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาการเมืองไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงนั้น ตนยอมรับว่าเป็นผู้มีอำนาจเบิกเงินร่วมกับนายชนกภัทร ฯ ผู้อำนวยการพรรคประชาชน แต่เมื่อเบิกเงินมาแล้ว ได้นำเงินส่งให้กับนายธีรพงศ์ ฯ โดยที่การใช้จ่ายเงินรวมทั้งการจัดซื้อจัดจ้างทุกอย่างนายธีรพงศ์ ฯ กับนายชนกภัทร ฯ ร่วมกันดำเนินการ ทั้งนี้ เพราะตนไม่มีความสััดทัด จึงไม่ทราบว่าการจัดซื้อจัดจ้างทุกอย่างมีราคาจริงเท่าไร เพียงแต่ตรวจรับของและใบเสร็จรับเงินบางส่วนเท่านั้น การจัดทำสัญญาทุกอย่าง นายธีรพงศ์ ฯ จะเป็นผู้จ่ายเงิน เพราะตนได้มอบเงินให้ไปทั้งหมด ส่วนกรณีที่ว่า มีการปลอมลายมือชื่อนายวิลาศ ฯ หัวหน้าพรรค โดยที่หัวหน้าพรรคมีส่วนรู้เห็น แต่มิได้ดำเนินการนั้น ตนไม่ทราบเรื่องการปลอมลายมือชื่อมาก่อน สาเหตุที่ไม่ทราบเพราะเชื่อใจกัน

๓.๔ กรณีที่นายสุเทพ พรหมวาส ประธานคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ให้นำใบชื่อขายรถยนต์ โตโยต้า ไทเกอร์ ซึ่งตนอ้างว่า เป็นของนายรัฐ รัฐแสง (บุตร) มาแสดง เนื่องจากตนมีพฤติการณ์ปกปิดซ่อนเร้นไม่นำหลักฐานการเข้าซื้อรถยนต์ดังกล่าวมาแสดง แต่เมื่อตนนำมาแสดงแล้ว กลับเป็นชื่อของนายธรรมนุญ รัฐแสง บุตรอีกคนที่เพิ่งทำสัญญาเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ นั้น เนื่องจากนายรัฐ ฯ ได้โอนขายรถยนต์คันดังกล่าวให้แก่นายธรรมนุญ ฯ ส่วนใบชื่อขายครั้งแรกหายไปนานแล้ว

๓.๕ นอกจากนี้ ในขณะที่ดำเนินการขอจัดตั้งพรรคได้เคยมีปากเสียงกับนายชนนิศร์ ศรีประเทศ ผู้อำนวยการฝ่ายกิจการพรรคการเมือง เกี่ยวกับความถูกต้องของเอกสาร รวมทั้งไม่ได้รับความร่วมมือในการเสนอแต่งตั้งกรรมการบริหารพรรคสองคน แทนกรรมการบริหารพรรคที่ลาออกไป การที่กรรมการการเลือกตั้งมีการกึ่งเกี่ยวกับการเลือกตั้งมาก และไม่ได้ดูแลเรื่องพรรคการเมืองเท่าที่ควร เป็นผลให้พรรคการเมืองที่จัดตั้งใหม่รวมทั้งพรรคประชาชนเกิดปัญหา

โดยที่ข้อเท็จจริงที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับเพียงพอที่จะวินิจฉัยคำร้องนี้ได้แล้ว ไม่จำเป็นต้องแสวงหาพยานหลักฐานอื่นได้อีก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๓๒๘
๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕

มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕

LIRT

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัย

๑. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาคำร้องนี้หรือไม่

๒. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรคประชารัฐหรือไม่

คำวินิจฉัย

ปัญหาแรก พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ เพียงกรณีเดียว การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรคการเมืองได้ในกรณีอื่นอีก ย่อมมีความหมายว่า พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เพิ่มอำนาจให้แก่ศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็น บทบัญญัติที่ไม่ถูกต้อง เพราะเป็นการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๒ การแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๓ ดังรายละเอียดของความเห็นปรากฏในคำวินิจฉัยส่วนตัว ที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ เรื่อง ขอให้ยุบพรรคมวลชน แล้ว

ปัญหาที่สอง เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเสียงข้างมากในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ วินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรคการเมืองได้ตามรัฐธรรมนูญ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนั้น ในกรณีของ พรรคประชารัฐ ซึ่งจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองแล้ว ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ และ มาตรา ๖๒ และนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แต่หัวหน้าพรรคประชารัฐ ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญแล้ว รับฟังไม่ได้ จึงเห็นว่า มีเหตุที่จะยุบพรรคประชารัฐตามกฎหมายแล้ว อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคประชารัฐตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

นายประเสริฐ นาสกุล

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand